

Ellisheim, helmið fyrri teygumlu, sum ongan góðan hava. —

A seinasta fundi í Havnar býráði varð framlagdur spurningur frá teim katólsku prestunum viðvíkjandi ellisheimi.

Kring um í londunum virkar hin katólska kirkjan, og hennara yrki, hennara missjón, er ikki bert — langt frá tí! — við orðum at draga fólkini til sín. Nei, við kærleika og hansara gerningum virkar hon. »Far út um táníni út um garðarnar og út á vegirnar og fá tey inn í mína holl, har borðreitt er fyrri ollum, so nógvum sum vilja koma«. — Ja, far út! ikki við hóttan um pínu og straff, men við nýtum orðum og hjálpi til øll tey sum líða ónt og tey sum ongan góðan hava. »Komið til mín øll til, sum arbeiða og strevast, og eg vil geva tykkum hvíld«, soleiðis ljóðaði eina ferð orðið til eitt fólk, sum stóð undir strongum veldisharrum, og so ljóðar enn frá tí kirkju, sum hefur hildið tradisjonina uppi.

Kring um lond ber hin katólska kirkjan hesi boðini út í gerð. Hon byggir ellisheim, barnaheim, sjúkrahús, umframt skúlar av øllum slogum og hvíldarstað fyrri troystar sálir.

Óg alla staðni dugir hon at gera sitt verk til fullnar, har verður einki gjørt hált, og til eina hvørja tíð kann hon hyggja at verki sínum og siga: »tað er fullgjøgja«. —

Tá tær her búgvandi »systrar« av »ordan sankta Francis« senda bræv til Havnar býráð viðvíkjandi ellisheim her í býi okkara, so var tað útífrá í sjónarmiði, at hetta var ein vælgærd fyrri Havnar bý og fyrri teygumlu í honum, sum enn, to at bæði tekningar, uppskot, útrokn- ingar o. s. fr., o. s. fr., eru til steðar, liggja útí a gøtuni um tey ikki eiga eitt heli ella finna tað hjá onkrum góðum í ætt ella úr ætt. Tí hvat tjena tekningarnar og alt hetta, tá eingin peningur er at byggja fyrri. — Og enn er eingin peningur til tess.

Teirra ætlan var, at tær skuldu byggja heimið í fullum samráði við Havnar býráð, sum soleiðis fekk eitt stórt orð at siga á ymsan hátt viðvíkjandi byggjupláss, tekning o. s. fr., og slapp frá í hvussu er størsta partinum av kostnaðini. Soleiðis hava katolikarnir gjørt í øðrum londum.

Men hvussu státt er tað nú við býráði okkara, hvørja stóðu taka teir menn, vit hava valt sum okkara álftismenn, til hesa óføra týðningarmikla sak? Her er ein social sak, sum ikki má fáa loyvi til at verða skumpað burtur, her má okkara partamaður absolut spenna seg út og arbeiða av øllum alvi!

»Vi ka' sel'« ikki so?! Jú, jú, Soleiðis tyktist okkum at tað ljóðaði miðkukvøldið. Nei, »vi ka' ikke sel'«! »Mens Græset gror, dør Horsemor«, sigir eitt gamalt orð, og vit hugsa, at mong ein »Horsemor« doyri áður hetta grasið er grøgvið. —

Vit mana tykkum, Havnar

býráð, til at hugsa um hetta mál og álvarsliga taka tað til umhugsan og samrøðast við tey ella tær, sum hetta uppskot ella bræv hava sent tykkum. — Seinni ætla vit at venda aftur til hetta mál, so týðningamikilið tað er!

Ymist.

M. S.

»Naar Mænd jeg kasted min Handske opslug jeg min Ridderhjelme, de saa jeg var Holger Danske og ingen fornummet Skalm.«

Í »Dimmalætting« nú ein dagin hevur eitt, sum nevnið seg, »M. S.«, skrivað eitt personligt álop á blaðstýrarin av hesum blaði. —

Av tí, at tað er galið at snara hovinum, tá eitt úr einum myrkum skoti rópar eftir okkum, ella spýtir eftir okkum, fara vit ikki at svara einum soverðinum, sum ikki torir at verða namni sínum viðkendur.

Men kemur maðurin, ella hvat tað er, fram í ljósið og vísir andlit sítt, so kann tað verða, at vit svara, to hetta ikki stórvegis var svarið vert.

Herverk.

Nú ein dagin frættu vit um ræðuligt herverk, sum trolarar søgdust at hava gjørt á Norðrhavinum, har teir høvdu oyðilagt linur fyrri túsundir av krónum.

Vit spurdu í Norðoyum, men har var ikki hent annað og meiri enn tað, sum so ofta hendur, at menn missa linur av trolara áðum.

Meðan bátar okkara liggja har norðuri og aðra staðni, hvørja stund í ótta fyrri, at trolararnir skulu koma og forkoma teirra reiðskapi ella teimum sjálvum, liggur verjuskipið væl í havni.

Eitt er at jagstra Føroyingar upp undir Grønlandi, eitt annað er at jagstra »Albions synir«; tað er heldur ikki sagt, at parlamentinum dæmar tað — og so er tað so strævið!

Norgesbrev.

Den tendens til skerpert kamp mot arbeiderbevegelsen og dens organisasjoner som i de siste år har gaaet over Europa og som i disse dager har gitt sig slike forferdende uttrykk i Tyskland hvor mord og terror horer til dagens orden, er ogsaa naadd til Norge. Enda er det ikke fremstaatt noe uttalt fascistisk parti, men det er tydelig at der søkes fremstekt en opinion og en innstilling overfor arbeiderklassen og arbeiderbevegelsen som skal forberede jordbunden for facismen.

Der gaas da ogsaa stadig til angrep med nye undtagelseslover, rettet mot arbeiderbevegelsen. Et eksempel herpaa er det forslaget til boikott- og blokkelov som bonderegjeringen fremsatte og som nu er sendt arbeidernes og arbeidsgivernes organisasjoner til uttalelse. Forslaget tilsikter aa ramme arbeiderorganisasjonene økonomisk og inneholder blandt annet en saa uhyrlig bestemmelse som den at fagforeningerne skal vere økonomisk ansvarlige for sine medlemmers handlinger selv om disse er i strid med fagforeningens beslutninger. S.

Mark-, Urte- og Blomsterfrø

hjemkommet.

Frugt- og
Grøntforretningen,
Tlf. 146. Aarveg. Tlf. 146.

Óhapp undir Íslandi.

1.—4.—33.

Sluppin »Queen« er í nátt yvirsígl av einum íslenskum motorbáti uppi við Vestmannaoyggjar. Skipið sakk alt fyrri eitt. Manningin er bjargað av íslandska sjóverjuskipinum »Egíra« og ford til lands á Vestmannaoyggjunum.

»Queen« sigst at vera elst av øllum føroyskum fiskiskipum — og tað sigur ikki so lítið!

Snurrevaadsfiskeriet ved Ísland.

I Forbindelse med Skrivelse herfra af 15. Juli 1932, hvormed fremsendes Genpart af islandsk foreløbig Lov af 6. Juli 1932 om Fiskeri med Snurrevaad paa Soterritoriet skal man meddele, at nævnte Lov ifølge Skrivelse af 23. Marts 1933 fra Danmarks Representation i Island er bortfaldet, saaledes at Snurrevaadsfiskeri paa Islands Soterritorium herefter er begrænset til Maanedene September, Oktober og November ligesom for den foreløbige Lov.

Ringberg.

„Eingin kann tæna tveimum herrum . .“

Harra blaðstjóri!

Tá eg bað tygum um pláss fyrri míni fyrstu grein, so var tað tí, harra Danbjørg so nógv hevði tikíð navn mítt upp í sínar politiska útgreiðingar, og kundi eg sjálvandi venta mær andsvar; men nú hava tygum stílað nokur orð til mín, orsakað av tí, eg skrivaði til harra Danbjørg, sum ívaleyst eisini man hava nakrar rættleiðingar til mín aftrat. Vónandi hýsa tygum mær einum ella báðum tveimum ávörsum, sum sjálvandi ikki fella saman við tygara hugsan um stóðu javnaðarmanna í Føroyum. —

Eg skal taka upp aftur nakrar av teimum spurningum, sum tygum halda fram, viðvíkjandi hví eg ráði tykkum til at seta skjótið á parlamentum tykkara, tá talan er um politiskar broytingar, hóast eg haldi, tað mátti verði nógmikið svar at vita seg í parti við teimum, ið hava tað politiska ræðið. —

Tað hjálpir ikki, siga tygum, tá fjöldin av Føroyingum ikki er í parti við donsku javnaðarmonnum, so leingi sum tað

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL

COKES

BRÆNDE

Tlf. 208.

er, kunna tit (Føroyingar) ikki venta tykkum somdir frá teimum. »Kunna tygum og tit allir ikki fata, at hetta ikki ber tí?« spyrja tygum.

Nú er tað so státt í øllum londum, at ymisku politisku flokkarnir eru skiftandi alt eftir hugsnarhátti fólkanna og viðurskiftum landanna. Men so partiskir teir ymisku flokkarnir enn kunna vera, so er tað aldri so — í parlamentarisk stýrdum londum — at einki samarbeið er flokkanna millum, og allarminst her tað til hjá einum størsta flokki at vísa burtur øll krøv og ynskir við slíkum »háberisligum« orðum: Komið ikki til okkara við nokrum ynskjum, vit kenna tykkum ikki! tí eru ikki okkara partamenn! o. s. fr.

Eitt í tanka, harra blaðstjóri, sum tygum halda fram í greinini, stílað til mín, og ymsum øðrum greinum, tykist tað, sum tygum meina, at hetta má vera stóða donsku javnaðarflokksins til tey mál, sum koma frá Føroyum (frá sjálfstýris- og sambandsmonnum). Tað var ikki júst mín sak her at bera í boturlaka fyrri donsku javnaðarstjórnina, men her haldi eg tygum avgjort fara skeivur, tí illa vílði tað hóska fyrri ein flokk, hvørs loysunarorð eru: Frælsi, javnaður, bróðurskapur, at fara fram á lílikan bønkan hátt; og hvørjar somdir kundi ein tilíkur flokkur venta sær frá øðrum flokkum, tá teir koma til ræðið?

Tygum skriva: »Nei, vit skulu ikki seta skjótið á teir, fyrr enn teir hava sýtt okkum okkara umsóknir, aftaná at vit eru vorðnir partamenn teirra.«

Eg veit ikki, nær til gjørdust partamenn donsku javnaðarflokksins, men eg kann ætla henda partastóða tykkara man vera líka gomul sum blaðið, og uppi á breiddanum á tí siggi eg, at tað gongur á 7. ári. Í hesi 7 ár hevur ikki bert ein, men so mong umsóknir frá føroysku javnaðarmonnum verið sýtt av partamonnum tykkara.

Eg nevndi 2 domi í míni fyrstu grein: Grønlands málið, sum var einmælt samtykt av øllum trimum tingsins flokkum, valrettaraldurin, einmælt samtyktur av javnaðar- og sjálfstýrismonnum og framvegis undirvísingarmálið, sum enn ongur somdir hevur fingið, og ikki at gloyma rættarmálið, sum nú tykist at vera ein slík flokja, at neyvan nakar veit seg vísan, nær okkara móðurmál er lógligt ella lógleyst í okkara móðurlandi; men heldur ikki umsóknina um at fáa føroyski mál gjørt galdandi sum

rættarmál hava tykkara donsku partamenn kunnað jáltað, hóast javnaðarmenn á tingi treystliga tóku undir við hesi umsókn.

Soleiðis kundi verið hildið fram við tilíkkum domum, men mær tykir, at hesi eru nóg mong til at vísa á, at tíðin er komin — og fyrr enn nú — hjá tykkum til at seta skjótið á partamenn tykkara; og er hetta ikki fullgøð domi um, at donski javnaðarflokkurin andrør føroyskum interessum?

Men henda stóða donsku javnaðarmanna til okkara tjóðskaparmál — so skeiv og ófræls sum hon er — kemur okkum ikki óvart. Munnu ikki allir frælsissinnaðir Føroyingar enn minnst harraboðini — og tey standa enn við makt — sum greivn Molke var sendur við til Føroya, og sum forsætisráðharrin, harra Stauning, seinni tók upp aftur!!

Harri blaðstjóri! kortini spyrja tygum meg, hvat gevur mær ella nokrum manni rætt til at siga: Stovnið tit flokk tykkara sum ein reinan føroyskan flokk. Jú, júst tí eg veit, at bæði tygum og harra Danbjørg hava føroyskt sinnalag, sigi eg hetta. Eitt gott gamalt orð sigur, at »eingin kann tæna tveimum herrum«, og hvussu kunna tit tæna føroyskum og donskum ínteressum ísemm, tá tær, sum ávíst, avgjort ganga beint móti hvørjum øðrum, og hvussu kunna tit, sum hava vírðing fyrri okkara heilagstu dyrgripum, standa í flokki við monnum, sum sýta okkum fyrri at nýta og víðka hesar ognir eftir okkara egna tykki? Kunna tit ikki fata, at ein slík stóða er sjálfmótsigandi? —

Elia kunna tit hugsa tykkum, at donskir javnaðarmenn kundu staðið í flokki við nokrum javnaðarmonnum, antin teir vóru týskir, franskir ella enskir, sum vílðu sett Donum mark fyrri, hvursu mongum forum teir kundu nýta móðurmál sítt? O, nei, og aftur nei. —

Her havi eg víst á, serliga hvat víðvíkir tí málsliga, hvussu státt er Føroyinga og Dana millum, og mong domi kundu eisini verið nevnd okkara stjórnløgliga stóðu viðvíkjandi, sum vílðu sýnt somu mótsetningar.

Tygum mega halda mær til góðar, harra blaðstjóri, at eg so bært havi flutt mína hugsan fram, men nú er so komið, to tað tjóðskaparlaga stríðið her heima ikki dylst burtur, og tað má stríðast at enda; men vit koma ikki á má við at gerast partamenn við okkara mótsðom-menn.

Johan Kallsøy.

Lýsið í

„Føroya Social-Demokrat“!

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.
Blaðstjóri við ábyrgd: H. M. Jacobsen.
Prentsmíðja B. Z. Jensens, Tórshavn.